

Utvärdering av olika farthinder på Malmös huvudgator

Klara Einarsson
Tilda Brorson

Stadsbusstrafiken i Malmö stad kommer att utvecklas och huvudgatorna ska byggas om för att förbättra trafiksäkerheten. Det kommer göras med hjälp av olika typer av farthinder. Därför har detta arbete utrett effekterna av fyra typer av farthinder som finns i Malmö.

Varje år sker det tusentals olyckor i trafiken i Sverige till följd av det stora transportbehovet i samhället. Transportstyrelsen har ett mål, Nollvisionen, som innebär att ingen ska dödas eller skadas allvarligt i trafiken. En viktig aspekt när det gäller trafiksäkerhet är hastigheten. Den påverkar säkerheten på två sätt. Risken för att en olycka ska inträffa och konsekvensen av den minskar kraftigt när hastigheten sänks. Blir en fotgängare påkörd i 50 km/h är risken att dö 80 %. Sänks hastigheten med 10 km/h minskar risken till 40 % och sänks det ytterligare 10 km/h, till 30 km/h, minskar risken till 10 % att man dör.

År 2019 omkom 221 personer i trafiken och 20 % av dem var gång- och cykeltrafikanter. I tätort där det rör sig många gång- och cykeltrafikanter är det viktigt att påverka trafikanternas körsätt och agerande i trafiken. För att nå nollvisionen är en åtgärd att hastigheten sänks där gång- och cykeltrafik behöver interagera med motorfordon. Det kan man göra i form av sido-förskjutningar, avsmalning av körbana, cirkulationsplatser och upphöjningar. Man anser att när en konfliktpunkt med gång- och cykeltrafikanter har en 85-percentil som är 30 km/h och under ses den som trafiksäkrad. 85-percentilen innebär den hastighet som 85% av fordonen inte överskrider.

Vilka farthinder är bäst lämpade på Malmös huvudgator?

De fyra undersökta farthindren är:

- Malmögupp
- Actibump
- H-gupp
- Busskudde

De jämfördes utifrån dessa 5 kriterier:

- Trafikmiljö
- Trafiksäkerhet
- Attitydundersökningar
- Miljöeffekter
- Ekonomi

Metoder som använts är fältundersökningar i form av körbeteende, hastighetsmätningar, platsbeskrivningar och intervjustudier. Olycksstatistik har samlats in via en nationell databas. Viss data har samlats in tillsammans med Malmö Stad.

	40-väg innan farthinder	40-väg på övergångsställe	30-väg innan farthinder	30-väg på övergångsställe
Malmögupp	44	26	43	26
Actibump	38	38	31	31
H-gupp	46	25	36	23
Busskudde	45	21	38	21

Tabellen ovanför visar 85-percentilen för hastigheten för de olika farthindren.

Tabellen nedanför visar rekommendationer på varje typ av farthinder utifrån vägens hastighet.

	40-väg	30-väg
Malmögupp	Rekommenderas på en väg med fyra körfält i samband med övergångsställe utan busstrafik	Rekommenderas inte på 30-vägar då den inte får ner hastighetsöverträdelserna tillräckligt
Actibump	Rekommenderas inte på 40-vägar i samband med övergångsställe då bilisterna har för hög fart i konfliktpunkten med gående	Rekommenderas i 30-områden i samband med övergångsställen och trafiksignaler
H-gupp	Rekommenderas på vägar med två körfält i samband med övergångsställe och busstrafik	Rekommenderas på vägar i samband med övergångsställe och busstrafik
Busskudde	Rekommenderas inte på 40-vägar då det blir för kraftiga retardationer och accelerationer	Rekommenderas på vägar i samband med övergångsställe och busstrafik. Billigare lösning än H-gupp